

Kommunstyrelseförvaltningen
Stadskansliet
Informationsavdelningen

Datum 2010-10-29
Diarienummer KST0128/04

Handläggare
Informationschef Lena Säfström
Tel: 023-821 20
E-post: lena.safstrom@falun.se

Till
Kommunstyrelsens utvecklingsutskott

Riktlinjer för intern och extern representation, gåvor och uppvaktningar i Falu kommun

Antagen av kommunstyrelsen den 30 november 2010

Allmänt

Falu Kommun har en bred verksamhet med många kontaktytor i samhället mot andra kommuner, myndigheter, företag och organisationer. Dessa kontakter medför ofta behov av representation i olika former. Med representation avses varje form av värdskap utövat genom kommunens företrädare, förtroendevalda eller tjänstemän.

Kommunens verksamhet är i huvudsak finansierad med skattemedel. Detta medför att det ställs särskilda krav på restriktivitet med representationskostnader. All representation ska ske med måtta och kostnaderna ska hållas inom rimliga och försvarbara gränser. Riktlinjerna för representation inom Falu Kommun har tagits fram med utgångspunkt i Skatteverkets bestämmelser.

Vänortsverksamheten och representation kopplad till densamma regleras i särskilt regelverk och behandlas därför inte i detta dokument.

Vad är representation?

I Inkomstskattelagen (1999:1229) finns allmänt hållna bestämmelser om avdragsrätten för representationskostnader. Dessa regler kompletteras av anvisningar från Skatteverket. I Skatteverkets rekommendation om avdrag för representation fastläggs att representation kan vara utgifter för t.ex. mat, dryck, betjäning, hotellrum, resor, underhållning, biljetter och liknande. I begreppet representation tas också med gåvor av mindre värde och gåvor som har karaktären av personalkostnad.

Representation kan rikta sig utåt mot den skattskyldiges affärsförbindelser, t. ex. leverantörer, kunder, samarbetspartners, mässaktiviteter och liknande och betecknas då "extern representation". Om representationen riktas inåt mot företagets personal i form av exempelvis personalfester, avtackningar och uppvaktning vid födelsedag, betecknas detta "intern representation". Detta behandlas utförligare nedan. Representationen ska ha ett direkt samband med kommunens verksamhet. Kravet gäller både tidpunkten och platsen för representation och de personer mot vilka representationen riktar sig.

Intern representation

Med intern representation menas möten, avtackningar då medarbetare slutar sin anställning, personalfrämjande åtgärder, årsavslutning, gåvor till anställda och julbord för anställda. Intern representation bör begränsas och normalt sett endast förekomma när denna särskilt kan motiveras med hänsyn till verksamheten och vad som kan anses vara normal personalvård. I detta sammanhang ingår inte, (till skillnad från vad som gäller i förmånssammanhang) kurser, konferenser, uppvaktningar i samband med medarbetares födelsedagar, som ex 50-årsdag, samt liknande arrangemang.

Personalfester (avser ej avtackningar) som arbetsgivaren bjuder på får inte förekomma oftare än högst två gånger per år, inklusive julbord eller annan aktivitet eller gåva i samband med julen.

Vid sammanträden och konferenser som sker mer regelbundet bör den interna representationen begränsas till enklare förtäring. Den kost/måltid som serveras i dessa sammanhang förmånsbeskattas inte hos den anställde.

För all representation gäller att kommunens drogpolicy inte medger att kommunen bjuder på vin, sprit eller starköl. Om kommunens representanter på egen bekostnad nyttjat alkoholhaltiga drycker ska dessa regleras direkt.

Vid representationstillfället ska alltid kvitto/faktura/nota kompletteras med syftet med representationen, namn på deltagarna samt organisationstillhörighet.

Extern representation

Kommunens utåtriktade verksamhet är bred och omfattande, kommunen samverkar allt mer med externa intressenter, kunder och andra samarbetspartners. Detta är viktigt för kommunens utveckling, bl.a. i hänseende av näringslivsutveckling och attraktionskraft. Den externa representationen syftar till att skapa intresse för kommunen, knyta för kommunen viktiga kontakter och främja kommunens intresse. Extern representation riktar sig till utomstående organisationer, samarbetspartner, företag och enskilda personer. Representationen ska alltid ha ett direkt samband med och värde för verksamheten. Det gäller både tidpunkt och plats samt de personer som representationen vänder sig till.

Kommunen ska undvika att använda sig av representation i samband med upphandlingar eller vid myndighetsutövning. Viss representation, exempelvis i form av gemensam lunch vid genomgång av upphandling med anbudsgivare, kan tillåtas om anbudsgivarna bjudits in av kommunen till genomgången. Denna typ av representation bör dock vara av enklare karaktär.

Centralt respektive förvaltningsanknutet representationsanslag

Det finns även ett behov av representation kopplat till de enskilda förvaltningarnas respektive kommunstyrelsekontorens verksamhet. För att underlätta och förenkla riktlinjerna föreslås att representation ska kunna utövas av fullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna i enlighet med föreslagna riktlinjer.

Representation kan utövas i flera syften, dels den officiella, vilken kräver ett delegationsbeslut enligt styrelsen och nämndernas delegationsordning, dels mindre former av representation, vilka är att betrakta som verkställighet, såsom exempelvis arbetsluncher. Kostnadsnivå för representation ska anges i respektive styrelse och nämnds delegationsordning. Riktlinjerna i detta dokument omfattar enkom representation som är av officiell karaktär, vilka redovisas för under rubriken ”Riktlinjer för kommunal representation”. Vad gäller mindre former av representation, som är att betrakta som verkställighet, ska hänsyn tas till Skatteverket regler.

Värdskap vid representation

Kommunens officiella värdskap utövas i första hand av kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges ordförande. Vid de fall dessa inte kan fullgöra värdskapet kan värdskapet utövas av annat kommunalråd, oppositionsråd, ordförande i nämnd och styrelse eller i förekommande fall av förvaltningschefer och kommunstyrelsekontorschef eller annan, av nämnda chef utsedd tjänsteman. I det sistnämnda fallet gäller det endast om representationen omfattar förvaltningsanknuten verksamhet. Det är kommunstyrelsens ordförande som avgör vem som utövar värdskapet i officiella sammanhang.

- Kommunstyrelsens ordförande utövar värdskapet i följande fall:
Förvaltningsanknuten extern representation i anslutning till aktuell fråga eller pågående ärendebehandling, förhandlingar eller därmed jämförlig situation samt vid kongresser och konferenser av rikskaraktär och mera officiella studiebesök.
I förekommande fall kan ytterligare representanter från kommunen medverka. Dessa utses i förekommande fall av kommunstyrelsens ordförande.
- Kommunfullmäktiges ordförande svarar för värdskapet då direkt anknytning enligt ovan inte föreligger, exempelvis vid invigningar och evenemang såsom Svenska Skidspelen.

Representation kopplad till förvaltningsanknuten verksamhet föreslås att kommunstyrelsens ordförande delegerar till förvaltningscheferna och kommunstyrelsekontorschef eller av dessa chefer utsedd tjänsteman. I de fall representationstillfällena avser extern representation bör värdskapsfrågan lösas i nära samråd med kommunstyrelsens ordförande.

Riktlinjer för kommunal representation

Huvudregeln är att all representation ska vara alkoholfri. Med alkohol avses spritdrycker, vin, stark- och mellanöl. Kommunstyrelsens ordförande har rätt att fatta särskilt beslut om nämndernas rätt att vid enstaka tillfällen, som kräver detta, servera alkohol. Undantag kan även medges för den representation som utövas av kommunstyrelsen, exempelvis vid officiella mottagningar eller utländska besök.

Representation kan utövas av kommunstyrelsen vid följande tillfällen:

- Vid besök av enskilda personer, statlig eller kommunal myndighet i angelägenheter som rör kommunens samlade förvaltning utan direkt anknytning till kommunstyrelsen.
- Då ideell organisation med särskilt betydande samhällsnyttig verksamhet firar minst 50-års jubileum.

- Vid utländskt besök antingen av officiell karaktär eller i övrigt då besöket har kommunal anknytning, är kopplat till vänortsverksamheten eller är av särskilt intresse för kommunen.
- I samband med sammankomster anordnade på kommunens initiativ för kontakter med myndigheter, organisationer, företag etcetera.

Representation kan utövas av kommunstyrelsen eller av nämnd vid följande tillfällen:

- Vid nämndrepresentation, d.v.s. i samband med besök hos nämnd av styrelse, nämnd, delegation, organisation, förtroendevalda eller tjänstemän från annan ort. Vidare vid besök av statlig myndighet hos kommunstyrelsen eller hos någon av kommunens övriga styrelser eller nämnder.
- I samband med årsmöten, konferenser och kongresser av rikskaraktär som är förlagda till kommunen och har anknytning till den kommunala verksamheten.
- Vid idrottsarrangemang i samband med världsmästerskap, europamästerskap, nordiskt mästerskap, svenskt mästerskap och internationella tävlingar. Svenska Skidspele n regleras genom särskilt avtal.
- I samband med invigningar.
- I samband med kulturarrangemang.
- I andra fall där representation framstår som försvarbart med hänsyn till syftet och verksamheten hos den gentemot vilken representation skall utövas.

Gåvor från arbetsgivaren till anställda och förtroendevalda

Huvudregeln i Inkomstskattelagen är att alla gåvor från arbetsgivare alltid är skattepliktiga för den anställde, men det finns undantag. Inkomstskattelagens regler utgör den övre gränsen för värdet och bör inte överskridas eftersom hela gåvans värde i så fall beskattas. Gåvor i form av presentkort eller pengar får inte förekomma. Sådana gåvor är alltid skattepliktiga för anställda och förtroendevalda.

Gåvor till anställda får ges i följande fall:

- **Uppvaktningar till anställda och förtroendevalda**
Uppvaktningar vid högtidsdagar, 50- eller 60-års födelsedagar, frånträde av mandat, pensionsavgång och liknande samt gåva vid pensionsavgång. Presentens värde ska ligga inom rimliga gränser.
- **Hedersgåva vid 25-årsanställning**
Personer som innehar en tillsvidareanställning och som uppnått en sammanlagd anställningstid om 25 år, uppvaktas med hedersgåva. Se särskild framtagna riktlinje av personalkontoret angående beräkning, val av gåva, belopp etc.
- **Julklappar**
Falun kommun har ingen kommungemensam julklapp. Förvaltningarna avgör själva om de vill och har möjlighet att bjuda medarbetarna på julklapp eller julbord. Som alternativ till julklapp ges möjlighet till annan valfri aktivitet, t.ex. teater.
- **Uppvaktning vid sjukdom och dödsfall**
Arbetsgivaren får, inom rimliga gränser, ge blommor vid anställdas eller förtroendevaldas sjukdom eller liknande. Vid dödsfall bör blommor eller en krans skickas till begravningen.

Gåvor till externa – representationsgåvor

Vid externa kontakter förekommer även representation riktad mot förtroendevald eller kommunal tjänsteman. Representationsgåvor kan förekomma bl.a. vid besök hos andra kommuner, organisationer eller samarbetspartners, vid invigningar av olika slag, egna arrangemang, kongresser och studiebesök, vid idrottstävlingar och officiella besök.

I samband med externa kontakter och i synnerhet då gåvor delas ut, är det viktigt att kommunens representanter agerar sakligt och opartiskt. Det kan uppstå en situation då den anställda eller den förtroendevalde utsätts för otillbörlig påverkan. Enligt svensk lagstiftning så kan gåvor eller representation i vissa fall betraktas som muta eller bestickning. Den som är anställd, uppdragstagare i kommunen eller dess bolag, eller förtroendevald kan därmed dömas för mut- eller bestickningsbrott.

Kommunfullmäktige fastställde 2004-11-25 (§ 179) en policy avseende mutor och andra otillbörliga förmåner, vilken också behandlar representation såsom måltider, kurser, resor, gåvor, fritidserbjudanden m.m. Mottagande av gåvor eller representation, i synnerhet om det är ofta återkommande tillfällen, bör därmed ske med särskild försiktighet och med hög integritet.